

Nr 30

Av herr **Palm**, om åtgärder för att åstadkomma trafiksäkrare bilar.

(Lika lydande med motion nr 58 i Andra kammaren)

Stockholm den 14 januari 1966

Sture Palm

Nr 31

Av herr **Möller**, om åtgärder för att trygga en allsidig dagspress.

Genom tillsättandet av 1963 års pressutredning gav Kungl. Maj:t ett konkret uttryck för principen, att samhället har ett särskilt ansvar för att trygga existensen av en fri, oberoende och mångsidig tidningspress. Detta underströks också i justitieministerns direktiv, då han berörde följderna av den sedan länge pågående tidningsdöden. Han framhöll att denna utveckling kan medföra allvarliga konsekvenser för tryckfrihetens praktiska utnyttjande. "Med hänsyn härtill måste de svårigheter, som tidningspressen nu befinner sig i, betraktas som en samhällsangelägenhet."

Denna principiella uppfattning har mött resonans i vida kretsar, också bland pressens eget folk. När tanken på ett statligt presstöd diskuterats, före och efter pressutredningens tillsättande, har även inom pressen betygats att samhälleliga åtgärder är påkallade för att trygga en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning.

Den kontroversiella frågan har varit om dessa samhällsåtgärder borde vara direkta eller indirekta, selektiva eller generella. Pressutredningens förslag om ett direkt stöd via särskilda stiftelser inom de politiska partierna visade sig bli starkt kontroversiellt, men en rad remissinstanser betonade det behövliga i mer generella samhällsåtgärder.

Pressutredningens förslag har inte upptagits av Kungl. Maj:t. Genom införandet av stöd till de politiska partierna har dessa getts möjlighet att, i den mån de så finner lämpligt och behövligt, stöda närstående press.

Pressutredningens förslag om ett direkt kontant samhällsstöd till pressen kan i nuläget anses vara överspelat.

De problem som föranledde pressutredningens tillsättande är dock inte lösta. Behovet av samhällsåtgärder för att trygga en allsidig dagspress och därmed nyhetsförmedlingen och opinionsbildningen genom denna press kvarstår.

Det finns därför starka skäl att åter ta upp dessa problem till prövning och utredning och då i första hand söka sig fram på andra vägar än den som pressutredningen gjorde till sin huvudlinje. En sådan kompletterande utredning har också begärts från presskretsar, t. ex. i Tidningsutgivareföreningens remissyttrande över pressutredningen. Däri läggs tonvikten vid mer generella samhällsåtgärder som dels kunde bli ett stöd åt pressen, dels kunde bidra att förstärka myndigheters och andra samhällsorgans information till medborgarna.

Behovet av ökad information i samhällsfrågor har flera gånger påpekats på senare tid, bl. a. i form av riksdagsmotioner. Man har framhållit vikten av att staten mer systematiskt och utförligt informerar om nya lagar, socialpolitiska nyheter, hälso- och sjukvård, undervisningsväsen, stipendieförmåner, arbetsmarknad och andra nyheter och informationer av vikt för medborgarna.

Detta behov av ökad samhällelig information betonades bl. a. av statskontoret i yttrande över motion II: 414 till allmänna beredningsutskottet under våren 1965 (allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 28) rörande ökad samhällsinformation. Statskontoret anförde:

"Statskontoret ansluter sig till de tidigare framförda synpunkterna om en mer aktiv statlig information. Här må sålunda framhållas, att utökningen av statens verksamhet och beslut om nya förpliktelser och nya rättigheter för den enskilde medborgaren synes öka behovet av mer systematiskt bedriven statlig information. Likaså kan det uppkomma behov av orientering och vägledning från statens sida genom de väsentliga förändringar som statsverksamheten genomgår och som kan medföra att den omedelbara kontakten mellan allmänheten och myndigheter försvinner. Resultaten av statens verksamhet (t. ex. vid institutet för konsumentfrågor) kan vara av ekonomiskt intresse för allmänheten som av denna anledning bör erhålla viss information. Vidare bör staten sprida kännedom om statsförvaltningens arbete över huvud taget för att därigenom bl. a. skapa ökad förståelse och underlätta rekryteringen."

Genom en vidgad, mer systematisk statlig annonsering skulle behovet av bättre statlig information i hög grad kunna täckas, samtidigt som pressen ekonomiskt stöddes och fick ersättning för ett informationsmaterial, som nu ofta införs gratis i nyhetsspaltarna men som aldrig kan bli så systematiskt och uppreparande som en statlig annonsinformation kunde bli.

I detta sammanhang bör särskilt länsstyrelsernas annonsering uppmärksammas, enär den på grund av bristande ekonomiska resurser har sådan begränsning att det ur informationssynpunkt för medborgarna får anses vara otillfredsställande ordnat.

Pressutredningen var delvis inne på dessa frågor, men problemen bör kunna behandlas från vidare och mer allsidiga aspekter än då skedde. Det faktum att statskontoret i samråd med riksrevisionsverket på Kungl. Maj:ts uppdrag hållit på att utreda den statliga publikationsverksamhetens omfattning och finansiering är heller inte ett bärande argument mot en kompletterande utredning om samhällsåtgärder för att trygga en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning genom en mångfacetterad dagspress.

Utredningen bör också pröva andra former av samhällsåtgärder i samma syften, exempelvis vissa slag av taxor och avgifter, frågan om en statlig lånefond för tidningsföretags investeringar, stöd åt tidningsteknisk forskning, utbildningsfrågor inom pressens område samt andra uppslag.

En medveten strävan bör vara att samhällsåtgärder utformas på sådant sätt att de får en solidarisk verkan och ger den relativt sett starkaste effekten åt de delar av pressen som mest tynges av ekonomiska svårigheter.

Med stöd av ovanstående hemställer jag,

att riksdagen måtte hemställa till Kungl. Maj:t att låta utreda vilka samhällsåtgärder som bör vidtagas för att trygga en allsidig dagspress och samtidigt vidga samhällsinformationen till medborgarna genom dagspressen.

Stockholm den 18 januari 1966

Yngve Möller